

Viite: STM 095:00/2012

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi lääkelain sekä Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksesta annetun lain muuttamisesta

Totean aluksi sen, että lausuntoni lähtee asiakkaiden tarpeista saada riittävän kattavat ja laadukkaat palvelut silloin kun heille parhaiten sopii.

Lausuntoni nostaa esiin apteekkiluvan hakijan tai sivuapteekkiluvan hakijan taloudellisten toimintaedellytysten selvittämisen ja kohtuullisen omavaraisuuden vaatimuksen. Näitä asioita ei ole lakiin kirjattu eikä käytännön lupaprosessissa huomioon otettu. Verrattuna muihin, nyt laissa määriteltyihin lupakriteereihin hakijan taloudellinen asema on myös merkityksellinen.

Lisäksi näen, että sivuapteekkiasia vaatii myös tarkennusta. Ensimmäisenä perustettavan apteekin toimintaedellytysten tarkempi kirjaaminen lakiin on tarpeen, jotta sivuapteekin perustamisedot selkeentyvät. Apteekin toiminnan pitäisi olla kannattavaa kohtuullisen ajan kuluessa sen perustamisesta sellaisilla palveluajoilla, joita alueen asukkaat ja siellä asioivat ihmiset tarvitsevat. Sivuapteekki ei vaadi apteekkarin täysimääräistä voittoa kuten itsenäinen apteekki eli sen toiminta saavuttaa riittävän kannattavuuden nopeammin kuin itsenäinen apteekki.

Nykyinen käytäntö ei salli sivuapteekkien perustamista kaupunkialueelle ja tämä nykytilanteessa tarpeellinen käytäntö menettää merkityksensä, jos lakiin kirjataan ehdotuksen mukaiset asiat siitä, miten sivuapteekki voidaan muuttaa apteekiksi.

Käytännön syistä olen kirjoittanut muutosehdotukset kunkin lakikohdan jälkeen suuremmalla ja erilaisella fontilla.

Helsinki 26.2.2018

Jari Kokkonen
apteekkari
Helsingin 36. apteekki

43 a §

Apteekkilupa voidaan myöntää laillistetulle proviisorille. Edellytyksenä on lisäksi, että häntä ei ole asetettu konkurssiin, hänelle ei ole määrätty edunvalvojaa eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu.

Apteekkilupa myönnetään useammasta hakijasta sille, jolla voidaan kokonaisuudessaan katsoa olevan parhaat edellytykset apteekkiliiikkeen harjoittamiseen. Edellytysten arvioinnissa tulee ottaa huomioon hakijan toiminta apteekissa ja muissa lääkehuollon tehtävissä, mukaan lukien mahdollisen aiemman apteekkilupaa koskevan päätöksen lainvoimaiseksi tulon ajankohta sekä apteekkiliiikkeenharjoittamisen kannalta merkitykselliset opinnot, johtamistaito ja muu toiminta.

Lisäysehdotus: Lisäksi on otettava huomioon hakijan taloudellinen tilanne niin että voidaan olla varma siitä, että apteekkitoiminnan on vankalla taloudellisella pohjalla.

Laskennallisessa taseessa pitää olla omaa pääomaa vähintään 25 %.

Ehdotuksen perustelut: Liian hatara taloudellinen pohja on aina riski. Vakaa taloudellinen pohja varmistaa sen, että apteekissa voidaan pitää riittävä määrä farmaseuttista henkilökuntaa, ja että siellä on riittävä lääkevarasto ja lisäksi asiakkaiden tarpeisiin sopivan kattavat aukioloajat.

Osan hakijoiden heikot taloudelliset edellytykset heijastuvat mm. Apteekkariliiton kannanotossa (apteekkari.fi) Fimean ehdotukseen apteekkien lääkevaraston kasvattamisesta. Artikkelin mukaan se vaikeuttaisi apteekkikauppoja.

Myös lakimuutosten perusteluisissa viitataan taloudellisiin edellytyksiin s. 40 (Lääkehuolto voisi vaarantua, jos useasta sivuapteekista vas-taava apteekkari ei pystyisi vastaamaan sivuapteekkien asianmukaisesta toiminnasta taloudellisten vaikeuksien vuoksi. Näihin samoihin perusteluihin viitataan edelleen syynä sivuapteekkilupien lukumäärän rajoittamiselle, ja syyt tuodaan täten esiin tämän hallituksen esityksen perusteluissa perustuslakivaliokunnan toteaman edellytyksen mukaisesti.)

52 §

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus voi perustaa sivuapteekin omasta, kunnan, kuntayhtymän tai apteekkarin aloitteesta

Lisäysehdotus: mille tahansa apteekkialueelle.

Ehdotuksen perustelu: Koska sivuapteekin muuttaminen itsenäiseksi apteekiksi helpottuu, käytännön kierto sivuapteekkien perustamista kaupunkialueille pitää poistaa. Viitataan perusteluissa olevaan perustuslakivaliokunnan kantaa yritystoiminnan rajoittamisesta.

Totean myös, että joskus on viisaampaa edetä apteekkipalvelujen kehittämisessä sivuapteekin kautta, jotta voidaan turvata palvelun korkea laatu alusta lähtien.

Sivuapteekin perustamisen edellytyksenä on, että alueella lääkkeiden saatavuuden turvaamiseksi tarvitaan apteekkipalveluja, eikä itsenäiselle apteekille ole riittäviä toimintaedellytyksiä.

Lisäys: koska apteekkipalveluiden tarve on ajallisesti suuri ja samoin lääkevaraston laajuus niin kattava, ettei itsenäinen apteekki saavuta käyttökatteeltaan positiivista tulosta vuoden kuluessa.

Perustelut: kannattamaton apteekkiyksikkö on aina iso riski. Sivuapteekilla voidaan varmistaa hyvä palvelu alusta saakka. Viitataan myös seuraavan kohdan muutosehdotukseeni.

Sivuapteekkiluvan kuuluttamisessa ja hakemisessa noudatetaan 43 §:ää. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus myöntää sivuapteekkiluvan apteekkarille, jolla on parhaat edellytykset sivuapteekin pitämiseen, kun otetaan huomioon apteekin sijainti, muut toimintaedellytykset ja uuden sivuapteekkiluvan kyseessä ollessa suunnitelmat sivuapteekkitoiminnan järjestämiseksi.

Lisäys. ja hakijoiden taloudellinen tilanne ja hakijoiden apteekkien palvelutaso.

Ehdotuksen perustelut: Sivuapteekin pitää pystyä palvelemaan riittävän pitkällä aukioloajoilla, pitämään kattavaa lääkevarasto ja riittävästi farmaseuttista henkilökuntaa alusta lähtien. Toiminta, kun se asiakkaille hyvin järjestetään voi olla alussa pitkäänkin tappiollista.

Jos hakijan apteekilla on esimerkiksi riittämättömät aukioloajat, niin sivuapteekiltakaan ei voi odottaa muuta.

Keskus voi myöntää apteekkarille luvan enintään kolmen sivuapteekin pitämiseen.